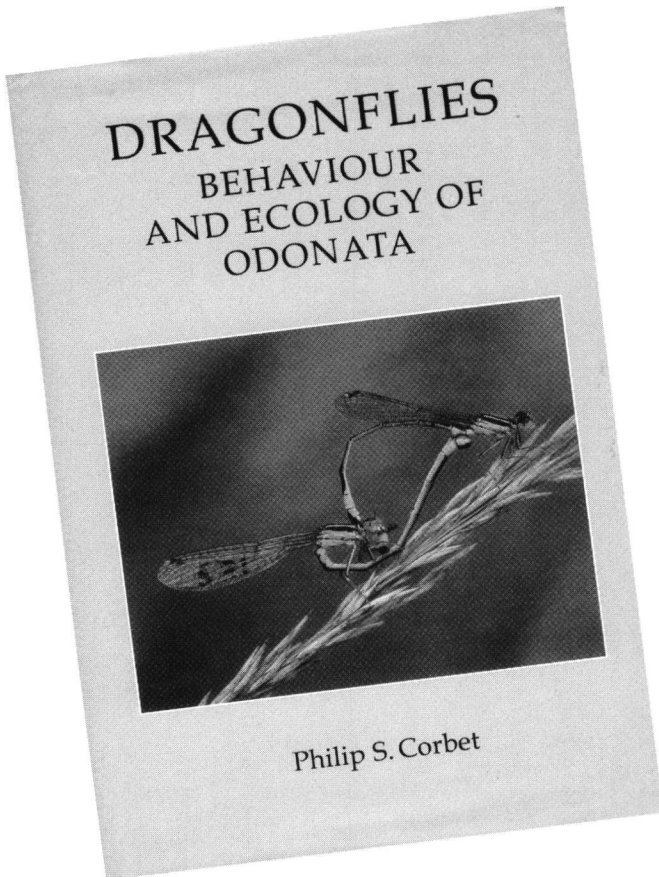

RECENSIE

CORBET P.S., 1999.

Dragonflies. Behaviour and ecology of Odonata.

ISBN 0 946589 64 x (Amerikaanse uitgave heeft ISB-nummer 0-8014-2592-1), prijs: circa f250,-, afhankelijk van plaats van aankoop.

Is het nog mogelijk om in deze tijd waarin vele experimentele wetenschappers, veldbiologen maar ook amateurs hun onderzoeksresultaten over libellen publiceren, een boek samen te stellen waarin deze kennis volledig en overzichtelijk gepresenteerd wordt? Bij het bekijken en doornemen van dit imposante standaardwerk lijkt het enige antwoord positief. De hoofdttekst beslaat ongeveer 600 bladzijden, in een appendix volgen nog eens 100 bladzijden tabellen en de referentielijst beslaat ook nog eens 100 pagina's. Meer dan 4.000 literatuurverwijzingen met libellenliteratuur tot aan ongeveer 1997 ondersteunen de tekst. Met deze getallen wordt eigenlijk al direct de kracht van het boek geïllustreerd. Want waar ter wereld vind je vrijwel alle libellenliteratuur zo keurig op een rijtje en ook nog eens bondig en leesbaar samengevat? Er is vrijwel geen enkel facet uit het leven van libellen te bedenken dat niet behandeld wordt in de tekst. Hoewel het verzamelen van deze kennis op zich al een mijlpaal is, is ook de ordening en beschrijving een pluim waard. De informatie is zo gerangschikt dat de levenscyclus van libellen gevolgd wordt. Vanaf habitatselectie en eiafzet, via larve en gevleugelde libel tot aan alle gedragsaspecten rond de voortplanting. Deze 'biologische' indeling maakt het gemakkelijk om snel relevante aspecten op te zoeken. De hoofdstukken (of afzonderlijke paragrafen) kunnen echter soms erg lang zijn en de uitstekende samenvattingen aan het eind van elk hoofdstuk bewijzen dan hun dienst. De handelbaarheid van het boek wordt verder vergroot door een uitgebreide inhoudsopgave voorin en drie verschillen-

de indexen achterin het boek. Je kunt informatie opzoeken via de auteur(s) van artikelen, soortnamen van libellen en -heel plezierig- er is ook een index op onderwerp. Desondanks kan het soms toch nog lastig zijn om de juiste informatie over een specifiek onderwerp te vinden, maar dit is vooral het effect van de enorme hooiberg waarin je de speld moet vinden. Mogelijk had de leesbaarheid nog verder vergroot kunnen worden door een voorin een uiteenzetting te geven over opbouw en praktisch gebruik van het boek.

Het laatste hoofdstuk 'Dragonflies and People' gaat voor een groot deel in op natuurbescherming en de plaats van libellen daarin. Dit hoofdstuk beslaat slechts een 'magere' twintig pagina's en lijkt daarmee iets minder aandacht te krijgen dan de biologie- en gedragszaken. Gezien de recente hoeveelheid werk op het gebied van bescherming van wetlands en rivieren zou aankleding van dit gedeelte met enkele voorbeelden nuttig zijn geweest.

De laatste tijd worden libellenonderzoekers verwend met kleurrijke libellenboeken en vergeleken met alle fraaie atlanten en determinatiewerken van recente datum is dit boek sober. Vanaf de eerste pagina's is echter duidelijk dat dit geen fotoboek is. Toch had, bijvoorbeeld door middel van een wat meer gedurfde vormgeving, wat meer aandacht aan het uiterlijk van het boek geschonken kunnen worden. De illustraties bestaan voornamelijk uit tabellen en grafieken en alleen in het middenkatern zijn ongeveer 100 kleurenfoto's afgedrukt. De foto's illustreren hoofdzakelijk gedragsaspecten, maar zijn te klein afgedrukt. Zo is het vermoedelijk iets te veel gevraagd om op een foto, waarop larven van de Platbuik (*Libellula depressa*) van ongeveer één centimeter groot staan afgebeeld, de 'swollen wing sheaths and open mesothoracic spiracles' te zien. Positief bij het gebruikte illustratiemateriaal zijn de bijschriften. Zowel bij de foto's als bij de figuren en tabellen wordt de essentie van de illustratie in een uitgebreid bijschrift gegeven en dit garandeert (opnieuw) een snelle informatie-opname.

Afgezien van deze minpuntjes zal dit boek, gezien de hoeveelheid informatie, nog lange tijd het standaard naslagwerk blijven voor ecologie en gedrag van libellen. Alleen al daarom zou al het in geen enkele boekenkast van serieuze libellenonderzoekers mogen ontbreken. Maar zorg wel voor een stevige boekenplank.

Dick Groenendijk